

Bakgrunn og budskap i «Døden – minutt for minutt»

Livene våre består av alle de historiene som finnes inne i oss. Noen ganger må de ut.

De første tankene om det jeg skriver kom da foreldrene mine var beboere og pasienter på sykehjem. Jeg ble opptatt av døden, måten å dø på og huset de var kommet til for å dø. Jeg ble opptatt av stanken av urin, tomheten i øynene til de som bodde der, ensomheten i Zombie-tilværelsen som preget det syke hjemmet.

Dette var alt annet enn et hjem. Det ble mine foreldres venterom til døden tok dem. Jeg hatet det stedet. Kvidde meg til besøkene der. De klossete møtene med foreldre mine som ble mer og mer ukjente og fjerne for meg. Min mor og min far som ikke kjente meg igjen. De syntes å leve i et slags «indre eksil».

Jeg var sjokkert over de slappe rutinene på sykehjemmet. Min far rømte en kveld. De ansatte savnet ham ikke. Min bror fant ham – dagen etter – på det kalde loftet i huset hvor han hadde bodd i over femti år.

Jeg ble så sint. I raseri skrev jeg et brev til styreren på sykehjemmet, med kopi til kommunaldirektøren og til ordføreren. Nå har det gått tjue år. Nå har raseriet fått utløp i en roman.

Fortsetter aldringen i befolkningen, slik den nå utvikler seg, kommer de fleste av oss til å tilbringe siste delen av våre liv på sykehjem. Der risikerer vi å bli dopet ned. Det skjedde for tjue år siden, og det skjedde i samme uke som jeg skrev om det i denne boken.

På Sølvtnet, som er et oppdiktet sykehjem, er pasientene prøvekaniner for dødelige opioid-preparater. OxyContin er en smertestillende og ekstremt avhengighetsskapende medisin som har tatt livet av flere amerikanere enn Vietnamkrigen. Det brukes på norske sykehjem.

Døden på sykehjem er farlig og uverdig. Politikere og pårørende vil gi de gamle og døende et verdig liv på sykehjem, men får det ikke til. Trenger vi et ungdomsopprør hvor tenåringer inspiserer sykehjemmene sammen med TV-team, henter besteforeldrene hjem på «avrusing» og gir de hjemmelaget mat og en verdig død?

Bergen, november 2020